

УДК: 345.95

DOI: <https://doi.org/10.32366/2523-4269-2022-79-2-48-57>

Веселов Микола Юрійович,
доктор юридичних наук, професор
(Донецький державний університет
внутрішніх справ, м. Кривий Ріг)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3963-2764>

Нестеренко Олексій Михайлович,
доктор філософії
(Інгулецький районний суд м. Кривого Рогу
Дніпропетровської області)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9893-6936>

Маслянко Сергій Вікторович,
аспірант
(Донецький державний університет
внутрішніх справ, м. Кропивницький)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1956-117X>

ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ ВИЗНАЧЕНОСТІ ПІД ЧАС РОЗГЛЯДУ СУДАМИ СПРАВ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З КЕРУВАННЯМ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ У СТАНІ АЛКОГОЛЬНОГО СП'ЯНІННЯ

У статті акцентовано увагу на окремих проблемах правової визначеності та однакового тлумачення основних понять («керування транспортним засобом», «водій» чи «особа, яка керує транспортним засобом», «показник стану алкогольного сп'яніння»), правильне розуміння яких має принципове значення для об'єктивного та законного розгляду судами справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з керуванням транспортними засобами особами у стані алкогольного сп'яніння. Констатовано, що наявні в українському законодавстві прогалини не зовсім корелюються з принципом юридичної визначеності, що значно ускладнює об'єктивність правової кваліфікації діянь особи, яка керує транспортним засобом у стані (чи з ознаками) алкогольного сп'яніння.

Ключові слова: адміністративне правопорушення; судовий розгляд; керування транспортним засобом; стан сп'яніння; водій; особа, яка керує транспортним засобом.

Постановка проблеми. Розгляд багатьох складів адміністративних правопорушень відповідно до ст. 221 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) віднесено до юрисдикції судів. І навіть там, де підвідомчість справ про адміністративні правопорушення належить іншим органам (їх посадовим особам), за судами залишається право перегляду таких рішень у порядку оскарження.

Суддя зобов'язаний справедливо, безсторонньо та своєчасно розглядати й вирішувати судові справи відповідно до закону з дотриманням засад і правил судочинства (п. 1 ч. 7 ст. 56 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»). Та чи завжди чинне законодавство, зокрема ті правові акти й норми (у їх сукупності), які регулюють адміністративно-правові відносини, створює чітке уявлення про його однозначне тлумачення та послідовне правозастосування? На жаль, ні, хоча принцип юридичної визначеності є одним із суттєвих елементів засади верховенства права й запорукою справедливого правосуддя. Цей принцип має різні прояви та часто співпадає з іншими принципами законності (чіткість і передбачуваність закону, вимоги до «якості» закону). Чіткість, передбачуваність закону як регулятора суспільних відносин сприяють послідовній судовій практиці, а отже й забезпеченню належного здійснення правосуддя, зокрема під час розгляду (або перегляду) численних справ про адміністративні правопорушення [1].

Натомість є достатньо прикладів, коли недосконалість правового регулювання змушує суддів закривати провадження у справах про адміністративні правопорушення, що суттєво порушує одну з вихідних засад інституту адміністративної відповідальності – невідворотність покарання. Є факти очевидних правових казусів. Є і непереконливі чи невдалі аргументи адвокатів, які, намагаючись захистити інтереси своїх клієнтів (осіб, що притягаються до адміністративної відповідальності), лише обтяжують процес прийняття об'єктивного та правильного рішення. Завжди існує низка спірних питань, які вимагають дійсно поглибленого вивчення (теоретичного аналізу) та напрацювання єдиної практики правозастосування. Для судді прийняти рішення – означає взяти на себе відповідальність за його наслідки як для людини, так і для самого себе. А тому такий процес потребує постійного зважування та осмислення. Звісно, судді, як і всі люди, не застраховані від помилки. Задля того, щоб суддівське рішення було законним, обґрунтованим та ефективним, суддя повинен щоденно поглиблювати свої знання, зокрема слідкувати за законодавчими змінами та судовою практикою, завжди бути обізнаним із матеріалами справи, вдосконалювати свою майстерність юридичного мислення [2, с. 151–152].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У цій публікації пропонуємо розглянути деякі приклади подібних проблемних питань, які виникають унаслідок недосконалості чи неповноти правового регулювання окремих правовідносин і здатні вплинути на об'єктивність правосуддя у справах про адміністративні правопорушення. До уваги взято таку категорію справ, як правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху, а саме проступки, пов'язані з керуванням транспортними засобами (далі – ТЗ) у стані алкогольного сп'яніння. Раніше такі правопорушення ставали предметом наукових досліджень у працях Т. Гуржія [3], Р. Молчанова [4], І. Риндюк [5], Х. Ярмачі та Р. Пилипіва [6] тощо. Проте слід визнати, що й дотепер більшість наукових висновків та пропозицій на цю тематику переважно мають поверхневий, занадто теоретичний характер. Низка дійсно спірних злочинних

питань, з'ясування яких має принципове значення для судової практики з розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов'язаних з керуванням ТЗ у стані сп'яніння, перебувають поза увагою науковців. Основними ж учасниками дискусій як на інтернет-сторінках, так і під час судових розглядів цих справ залишаються адвокати та судді.

Метою цієї статті є обґрунтування єдиної позиції щодо тлумачення та правової оцінки наявного визначення основних понять («керування ТЗ», «водій» чи «особа, яка керує ТЗ», «показник стану алкогольного сп'яніння»), правильне розуміння яких має принципове значення для об'єктивного та законного розгляду судами справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з керуванням ТЗ особами у стані алкогольного сп'яніння.

Виклад основного матеріалу. За статистичними даними Національної поліції України, у 2021 році в нашій державі було виявлено понад 124 тис адміністративних правопорушень, пов'язаних із керуванням ТЗ у стані сп'яніння, що становить 2,53 % від загальної кількості всіх виявлених адміністративних проступків. Відсоток прийнятих судами рішень щодо накладення адміністративних стягнень за цими матеріалами в середньому становить 58–60 % [7, с. 99]. Причинами такого стану є як об'єктивні недоліки в оформленні поліцейськими адміністративних матеріалів за ст. 130 КУпАП, так і відсутність чіткої позиції суддів щодо окремих спірних питань (юридичної визначеності у правовому регулюванні), що виникають під час правосуддя.

Як зазначається в одному з рішень Верховного Суду України, наявність усіх ознак адміністративного правопорушення є єдиною підставою для притягнення правопорушника до відповідальності. Якщо відсутня хоча б одна з ознак правопорушення, особа не може бути притягнута до відповідальності [8]. Основним складом правопорушень, передбачених у частинах 1–4 ст. 130 КУпАП, є «керування транспортними засобами особами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння». Відповідно, під час прийняття рішення у таких справах у судді не має виникати жодного сумніву щодо доведеності на підставі належних, допустимих та достатніх доказів обох указаних обставин.

Доцільно визначити початок «керування ТЗ». У постанові Пленуму Верховного Суду України від 23.12.2005 р. № 14 зауважено, що керування ТЗ слід розуміти як «виконання функцій водія під час руху такого засобу <...> незалежно від того, керує особа ТЗ, який рухається своїм ходом чи за допомогою буксирування» [9]. У більш наближеному до сьогодення рішенні Верховного Суду (у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду) – постанові від 20.02.2019 р. № 404/4467/16-а вказано, що «само по собі керування ТЗ розуміється як технічна дія водія з метою приведення ТЗ в рух, зрушення з місця і, як наслідок, переміщення його в просторі» [10]. Отже, можна погодитися, що керування ТЗ – це умисне виконання особою функцій водія шляхом учинення технічних дій для приведення ТЗ в рух та зрушення з місця, а під час руху – для зміни напрямку руху та/чи швидкості ТЗ. Наведене свідчить, що виявленню ознак правопорушення (керування ТЗ у стані сп'яніння) обов'язково має передувати факт руху цього ТЗ та його зупинення. Наприклад, постанова судді Автозаводського районного суду м. Кременчука Полтавської області від 20.03.2019 р. у справі № 401/3492/18 свідчить, що під час судового розгляду справи про адміністративне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 130 КУпАП, захисник заперечував факт керування ТЗ його підзахисним. Із наданого підрозділом

поліції відеозапису вбачалося, що цей відеозапис починається з моменту, коли особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, стоїть біля свого автомобіля, а поліцейські відразу висловлюють йому підозру в тому, що він керував ТЗ у стані алкогольного сп'яніння і пропонують пройти огляд за допомогою приладу «Драгер». Таким чином, ураховуючи позицію сторони захисту, у судовому засіданні було встановлено, що особа, яка притягалася до адміністративної відповідальності в контексті п. 27 постанови Пленуму Верховного Суду України від 23.12.2005 р. № 14 (зі змінами), не керувала ТЗ, а поліцейські під'їхали до власника цього ТЗ, коли він стояв біля свого автомобіля та не виконував функції водія, оскільки ТЗ знаходився в нерухомому стані, що вбачається з наданого поліцією відеозапису [11]. Звісно, що не доведений належним чином факт керування ТЗ нівелює всі інші докази перебування особи у стані того чи іншого виду сп'яніння.

Наступним аргументом, який намагаються використовувати адвокати на користь своїх клієнтів, що притягаються до адміністративної відповідальності, – це не дуже досконале визначення в законодавстві терміна «водій». У Правилах дорожнього руху (далі – ПДР) саме водію забороняється керувати ТЗ у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції (п. 2.9 «а»). Згідно з п. 1.10 ПДР водієм є особа, яка керує ТЗ і має посвідчення водія (посвідчення тракториста-машиніста, тимчасовий дозвіл на право керування ТЗ, тимчасовий талон на право керування ТЗ) відповідної категорії. Водієм також є особа, яка навчає керуванню ТЗ, перебуваючи безпосередньо в ТЗ [12]. Чи є наявність посвідчення водія обов'язковою умовою для визначення особи як «водія»? Чи розповсюджуються в такому разі обов'язки водія на керманічів, які не мають права керування або позбавлені його в установленому законом порядку?

Адвокат Г. Суботін в авторському блозі (в інтернет-мережі) зауважує, що таке визначення терміна «водій» у ПДР суттєво обмежує його правозастосування в контексті правопорушень, передбачених ст. 130 КУпАП, оскільки суттєво зменшує коло осіб, які можуть бути притягнуті до відповідальності за керування в нетверезому стані [13].

У Конвенції ООН про дорожній рух 1968 року, яку ратифіковано Указом Президії ВР УРСР № 2614-VIII від 25.04.74 р. (далі – Конвенція про дорожній рух), у п. 1 ст. 8 зазначено, що кожен ТЗ, котрий перебуває у русі, повинен мати водія. Згідно з п. «v» ч. 1 ст. 1 Конвенції про дорожній рух термін «водій» («погонич») означає будь-яку особу, яка керує ТЗ, автомобілем і т. ін. (включаючи велосипеди) чи веде по дорогах худобу, стада, упряжних, в'ючних або верхових тварин» [14]. Нагадаємо, що міжнародно-правові норми (ратифіковані Україною у встановленому порядку) порівняно з нормами національного законодавства мають пріоритетне застосування. Таким чином, будь-яка особа, яка керує ТЗ, за міжнародним правом визнається водієм, тож однаково зобов'язана виконувати обов'язки, визначені ПДР України, а тому в разі їх невиконання чи недотримання стає суб'єктом правопорушення. Зокрема, суб'єктом проступку, передбаченого ст. 130 КУпАП, може бути будь-яка особа, що досягла віку адміністративної відповідальності на момент керування ТЗ у стані сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, які знижують їх увагу та швидкість реакції, незалежно від наявності чи відсутності в неї посвідчення водія (права керування відповідним ТЗ).

Другою важливою обставиною, яка обов'язково має бути встановлена у разі кваліфікації дій водія (особи, яка керувала ТЗ) за ст. 130 КУпАП (у частині керування у стані алкогольного сп'яніння), є визначення стану алкогольного сп'яніння в такій особі.

У ст. 8 Конвенції про дорожній рух закріплено, що водій повинен контролювати свій ТЗ так, щоб завжди бути в змозі належним чином ним керувати. Він повинен бути ознайомлений з ПДР, а також з такими факторами, які можуть вплинути на його поведінку, як втома, прийом лікарських засобів і керування ТЗ у стані алкогольного сп'яніння та під впливом наркотиків. У національному законодавстві має бути передбачено спеціальні положення щодо водіння під впливом алкоголю, про допустимий законом рівень вмісту алкоголю в крові, а у відповідних випадках – у повітрі, що видихається такою особою, перевищення якого є несумісним з керуванням ТЗ. За міжнародними стандартами в усіх випадках максимальний рівень вмісту алкоголю в крові не повинен перевищувати 0,50 г чистого алкоголю на літр крові або 0,25 мг на літр повітря, що видихається. Але ці стандарти можуть змінюватися та мають бути визначеними в національному законодавстві [14].

Натомість низка правознавців (переважно адвокатів) зауважує, що українське законодавство не містить визначення стану сп'яніння або ж законодавчо закріплених обставин, під час установаження яких особа буде вважатися такою, що керує ТЗ у стані сп'яніння, як і посилання на допустиму чи недопустиму норму алкоголю в крові [13; 15]. Єдиним правовим актом, у якому встановлення стану алкогольного сп'яніння (за результатами огляду, що проводиться поліцейським з використанням спеціальних технічних засобів) прив'язується до цифрового показника – більше 0,2 проміле алкоголю в крові, є Інструкція про порядок виявлення у водіїв ТЗ ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, затверджена спільним наказом МВС України та МОЗ України від 09.11.2015 р. № 1452/735 (далі – Інструкція № 1452/735) [16].

Отже, часто під час розгляду справи постає питання про те, що на законодавчому рівні в Україні не визначено допустимої кількості алкоголю в крові особи, яка керує ТЗ, а тому сторона захисту просить суд керуватися вказаними положеннями Конвенції про дорожній рух. Для вирішення цього питання необхідно з'ясувати визначення терміна «законодавство».

Термін «законодавство» досить широко використовується у правовій системі держави переважно як сукупність законів та інших нормативно-правових актів, які регламентують ту чи іншу сферу суспільних відносин і є джерелами певної галузі права. Залежно від важливості та специфіки суспільних відносин, що регулюються, у законах цей термін вживається в різних значеннях: в одних маються на увазі лише закони; в інших, передусім кодифікованих, до поняття «законодавство» включаються як закони та інші акти Верховної Ради України, так і акти Президента України, Кабінету Міністрів України, а в деяких випадках – також і нормативно-правові акти центральних органів виконавчої влади [17, п. 3]. Тому під час визначення допустимої кількості алкоголю в крові особи, яка керує ТЗ, слід діяти згідно з українським законодавством, зокрема із зазначеною вище Інструкцією № 1452/735, що є нормативно-правовим актом (і водночас частиною національного

законодавства України), який не суперечить ратифікованим у нашій державі міжнародним договорам.

Юридичні консультанти наполягають на тому, що відповідно до вимог Інструкції № 1452/735 визнати наявність стану алкогольного сп'яніння можна лише тоді, коли за результатами проведеного поліцейським тесту (з використанням спеціальних технічних засобів) цифровий показник є більшим за 0,2 проміле алкоголю в крові. За їх переконанням, у нормативно-правовому акті йдеться про показник «0,2 проміле алкоголю в крові», а прилади, які при цьому використовуються (газоаналізатори), досліджують рівень алкоголю в повітрі, що видихається особою, яка тестується. Тобто жодного посилання в законодавстві України на допустиму чи недопустиму норму алкоголю в повітрі, що видихається, немає [15; 18].

На нашу думку, у наведеній ситуації слід звертатися до інструкції самого приладу, який було використано під час тестування. Наприклад, у розділі 10 «Технічні дані» інструкції з експлуатації до газоаналізатора Drager Alkotes 6810 зазначено, що цей прилад вимірює вміст алкоголю в крові з використанням перевідного коефіцієнта між концентрацією спирту у видихуваному повітрі й у крові. Межі абсолютної допустимої основної похибки під час експлуатації в інтервалі діапазону вимірювань від 0 до 0,84 проміле становлять $\pm 0,042$ проміле [19]. Крім того, спеціальний технічний засіб (прилад) може використовуватися поліцією для огляду на стан сп'яніння за наявності: дозволу до застосування, наданого МОЗ України та Держспоживстандартом (п. 6 розділу I та п. 1 розділу II Інструкції № 1452/735); сертифікату відповідності; свідоцтва про перевірку робочого засобу вимірювальної техніки [16].

Висновки. Отже, можна констатувати, що наявні в українському законодавстві прогалини неповною мірою корелюються з принципом юридичної визначеності, що значно ускладнює об'єктивність правової кваліфікації діянь особи, яка керує ТЗ у стані (чи з ознаками) алкогольного сп'яніння. Розв'язання всіх зазначених у цьому дослідженні суперечностей є завданням насамперед законодавця, а не поліцейського, адвоката чи судді.

Ураховуючи навіть наявне врегулювання правових підстав та порядку притягнення до адміністративної відповідальності правопорушників за керування ТЗ у стані алкогольного сп'яніння, вважаємо, що цілком виправданим та законним буде рішення судді про застосування адміністративної санкції за відповідною частиною ст. 130 КУпАП у разі доведеності факту керування будь-якою особою, яка досягла віку адміністративної відповідальності, ТЗ у стані алкогольного сп'яніння, якщо цей стан було встановлено поліцейським із дотриманням установленної законодавством процедури проведення тесту з використанням спеціальних технічних засобів (газоаналізаторів), дозволених до застосування МОЗ України та Держспоживстандартом України, якщо цифровий показник концентрації спирту у видихуваному такою особою повітрі (з використанням перевідного коефіцієнта) є більшим за 0,242 проміле алкоголю в крові.

Звичайно, прикладів недосконалості правового регулювання окремих адміністративних правовідносин багато, але їх важко проаналізувати в межах однієї наукової статті. Навіть ті аспекти, які, на наш погляд, було з'ясовано в цьому дослідженні, не вичерпують усіх спірних питань, що виникають під час оформлення матеріалів та розгляду справи про адміністративні правопорушення, передбачені

ст. 130 КУпАП. Тому це становитиме завдання для наших подальших наукових розвідок за означеним напрямом.

Список використаних джерел

1. Про притягнення до дисциплінарної відповідальності судді Валківського районного суду Харківської області Токмакової А. П. : рішення Першої дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя від 09.06.2021 р. № 1287/1дп/15-21. URL: https://hcj.gov.ua/file/1287_09.06.2021.docx (дата звернення: 20.03.2022).
2. Денисенко Л., Сироїд О., Фадєєва І., Шаповалова О. Бути суддею (професія чи покликання). К., 2015. 216 с.
3. Гуржій Т. О. Адміністративно-правова кваліфікація порушень водіями механічних транспортних засобів правил керування : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Національна академія внутрішніх справ України. К., 2004. 192 с.
4. Молчанов Р. Ю. Адміністративно-юрисдикційна діяльність патрульної поліції у сфері безпеки дорожнього руху : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / ДДУВС. Дніпро, 2018. 216 с.
5. Риндик І. І. Адміністративна відповідальність за керування транспортними засобами у стані сп'яніння в Україні та іноземних державах : дис. ... д-ра філософії : 081 «Право» / НАВС. К., 2021. 227 с.
6. Ярмачі Х. П., Пилипів Р. М., Веселов М. Ю. Адміністративно-правове регулювання діяльності патрульної поліції щодо забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні : монографія. Житомир : Вид. О. О. Євенок, 2019. 240 с.
7. Стан здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення судами загальної юрисдикції у 2020 році. Київ : Державна судова адміністрація України, 2021. 107 с.
8. Постанова Верховного Суду від 19.02.2020 р. у справі № 204/8036/16-а. URL: https://jurliga.ligazakon.net/news/196475_10-rshen-verkhovnogo-sudu-yak-potrбно-vrakhuvati-vodyam (дата звернення: 20.03.2022).
9. Про практику застосування судами України законодавства у справах про деякі злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту, а також про адміністративні правопорушення на транспорті : постанова Верховного Суду України від 23.12.2005 р. № 14. Дата оновлення: 19.12.2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0014700-05#Text> (дата звернення: 20.03.2022).
10. Постанова Верховного Суду від 20.02.2019 р. у справі № 404/4467/16-а(2-іс/811/3/17). URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/79997722> (дата звернення: 20.03.2022).
11. Постанова судді Автозаводського районного суду м. Кременчука Полтавської області від 20.03.2019 р. у справі № 401/3492/18. URL: <https://verdictum.ligazakon.net/document/80602634> (дата звернення: 21.03.2022).
12. Про Правила дорожнього руху : Постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 р. № 1306. Дата оновлення: 16.02.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-%D0%BF#n17> (дата звернення: 21.03.2022).
13. Суботін Г. Стаття 130 КУпАП: визначення термінів для звинувачення за практикою ЄСПЛ. URL: <https://blog.liga.net/user/gsubbotin/article/34127> (дата звернення: 19.03.2022).
14. Конвенція про дорожній рух : міжнародний документ ООН від 08.11.1968 р.; зі змін та доповн., внесеними Європейською угодою від 01.05.1971 р., поправками від 28.09.2004 р. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MU70K01U.html (дата звернення: 20.03.2022).
15. Шевченко С. М. Ви точно впевнені, що допустимий рівень алкоголю для водія 0,2 проміле? Протокол : юридичний інтернет-ресурс. URL: https://protocol.ua/ru/vi_tочно_vpevneni_shcho_dopustimiy_riven_alkogolyu_dlya_vodiya_0_2_promile/ (дата звернення: 20.03.2022).
16. Про затвердження Інструкції про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції : наказ МВС України, МОЗ України від 09.11.2015 р. № 1452/735. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1413-15#Text> (дата звернення: 20.03.2022).
17. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням Київської міської ради професійних спілок щодо офіційного тлумачення частини третьої статті 21 Кодексу законів про працю України (справа про тлумачення терміна «законодавство») : рішення

Конституційного Суду України від 09.07.1998 р. № 12-рп/98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v012p710-98/conv#Text> (дата звернення: 20.03.2022).

18. Скоробогатий М. Наболіла тема! Ст. 130 КУпАП. URL: https://www.facebook.com/groups/radaadvokativ/posts/2571587802942774/?comment_id=2571641246270763 (дата звернення: 19.03.2022).

19. Краткая инструкция по эксплуатации Drager 6810. URL: <http://www.ostanovkam.net/index.php/on-lajn-spravochnik/104-drager-6810-manual> (дата звернення: 22.03.2022).

References

1. Pro prytyahnnennia do dystsyplinarnoi vidpovidalnosti suddi Valkivskoho raionnoho sudu Kharkivskoi oblasti Tokmakovoi A. P. [On bringing to disciplinary responsibility the judge of Valkiv district court of Kharkiv region Tokmakova A.P.] : rishennia Pershoi dystsyplinarnoi palaty Vyshchoi rady pravosuddia vid 09.06.2021 r. № 1287/1dp/15-21. URL: https://hcj.gov.ua/file/1287_09.06.2021.docx (data zvernennia: 20.03.2022) [in Ukrainian].

2. Denysenko, L., Syroid, O., Fadieieva, I., Shapovalova, O. (2015). Buty suddeiu (profesiia chy poklykannia) [Be a judge (profession or vocation)]. K. 216 s. [in Ukrainian].

3. Hurzhii, T. O. (2004). Administratyvno-pravova kvalifikatsiia porushen vodiiany mekhanichnykh transportnykh zasobiv pravyl keruvannia [Administrative and legal qualification of violations of driving rules by drivers of motor vehicles] : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07. K. 192 s. [in Ukrainian].

4. Molchanov, R. Yu. (2018). Administratyvno-yurysdyktsiina diialnist patrolnoi politsii u sferi bezpeky dorozhnoho rukhu [Administrative and jurisdictional activities of the patrol police in the field of road safety] : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07. Dnipro. 216 s. [in Ukrainian].

5. Ryndyk, I. I. (2021). Administratyvna vidpovidalnist za keruvannia transportnymy zasobamy u stani spianinnia v Ukraini ta inozemnykh derzhavakh [Administrative liability for drunk driving in Ukraine and abroad] : dys. ... d-ra filosofii : 081 «Pravo». K. 227 s. [in Ukrainian].

6. Yarmaki, Kh. P., Pylypiv, R. M., Veselov, M. Yu. (2019). Administratyvno-pravove rehuliuвання diialnosti patrolnoi politsii shchodo zabezpechennia bezpeky dorozhnoho rukhu v Ukraini [Administrative and legal regulation of patrol police activities to ensure road safety in Ukraine] : monohrafiia. Zhytomyr : Vyd. O. O. Yevenok. 240 s. [in Ukrainian].

7. Stan zdiisnennia pravosuddia u kryminalnykh provadzhenniakh ta spravakh pro administratyvni pravoporushennia sudamy zahalnoi yurysdyktsii u 2020 rotsi [The state of administration of justice in criminal proceedings and cases of administrative offenses by courts of general jurisdiction in 2020]. Kyiv : Derzhavna sudova administratsiia Ukrainy, 2021. 107 s. [in Ukrainian].

8. Postanova Verkhovnoho Sudu vid 19.02.2020 r. u spravi № 204/8036/16-a [Ruling of the Supreme Court]. URL: https://jurliga.ligazakon.net/news/196475_10-rshen-verkhovnogo-sudu-yakpotrbno-vrakhuvati-vodyam (data zvernennia: 20.03.2022) [in Ukrainian].

9. Pro praktyku zastosuvannia sudamy Ukrainy zakonodavstva u spravakh pro deiaki zlochyny proty bezpeky dorozhnoho rukhu ta ekspluatatsii transportu, a takozh pro administratyvni pravoporushennia na transporti [On the practice of application by the courts of Ukraine of legislation in cases of certain crimes against road safety and transport operation, as well as on administrative offenses on transport] : postanova Verkhovnoho Sudu Ukrainy vid 23.12.2005 r. № 14. Data onovlennia: 19.12.2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0014700-05#Text> (data zvernennia: 20.03.2022) [in Ukrainian].

10. Postanova Verkhovnoho Sudu vid 20.02.2019 r. u spravi № 404/4467/16-a(2-is/811/3/17) [Ruling of the Supreme Court]. URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/79997722> (data zvernennia: 20.03.2022) [in Ukrainian].

11. Postanova suddi Avtozavodskoho raionnoho sudu m. Kremenchuka Poltavskoi oblasti [Resolution of the judge of the Avtozavodsky district court of Kremenchuk, Poltava region] vid 20.03.2019 r. u spravi № 401/3492/18. URL: <https://verdictum.ligazakon.net/document/80602634> (data zvernennia: 21.03.2022) [in Ukrainian].

12. Pro Pravyla dorozhnoho rukhu [About traffic rules] : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 10.10.2001 r. № 1306. Data onovlennia: 16.02.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-%D0%BF#n17> (data zvernennia: 21.03.2022) [in Ukrainian].

13. Subotin, H. Stattia 130 KUpAP: vyznachennia terminiv dlia zvyuvachennia za praktykoiu YeSPL [Article 130 of the Code of Administrative Offenses: setting deadlines for prosecution in

accordance with the case law of the European Court of Human Rights]. URL: <https://blog.liga.net/user/gsubbotin/article/34127> (data zvernennia: 19.03.2022) [in Ukrainian].

14. Konventsiia pro dorozhnii rukh [Convention on Road Traffic] : mizhnarodnyi dokument OON vid 08.11.1968 r.; zi zmin. ta dopovn., vnesenymy Yevropeiskoiu uhodoiu vid 01.05.1971 r., popravkamy vid 28.09.2004 r. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MU70K01U.html (data zvernennia: 20.03.2022) [in Ukrainian].

15. Shevchenko, S. M. Vy tochno vpevneni, shcho dopustymyi riven alkoholiu dlia vodiia 0,2 promile? [Are you sure that the permissible alcohol level for a driver is 0.2 ppm?]. *Protokol* : yurydychnyi internet-resurs. URL: https://protocol.ua/ru/vi_tochno_vpevneni_shcho_dopustimiy_riven_alkogolyu_dlya_vodiya_0_2_promile/ (data zvernennia: 20.03.2022) [in Ukrainian].

16. Pro zatverdzhennia Instruksii pro poriadok vyavlennia u vodiiv transportnykh zasobiv oznak alkoholnoho, narkotychnoho chy inshoho spianinnia abo perebuвання pid vplyvom likarskykh preparativ, shcho znyzhuiut uvahu ta shvydkist reaktsii [On approval of the Instruction on the procedure for detecting signs of alcohol, drug or other intoxication in drivers of vehicles or being under the influence of drugs that reduce attention and speed of reaction] : nakaz MVS Ukrainy, MOZ Ukrainy vid 09.11.2015 r. № 1452/735. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1413-15#Text> (data zvernennia: 20.03.2022) [in Ukrainian].

17. Rishennia Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy u spravi za konstytutsiinym zvernenniam Kyivskoi miskoi rady profesiinykh spilok shchodo ofitsiinoho tlumachennia chastyny tretoi statti 21 Kodeksu zakoniv pro pratsiu Ukrainy (sprava pro tlumachennia termina «zakonodavstvo») [Decision of the Constitutional Court of Ukraine in the case on the constitutional appeal of the Kyiv City Council of Trade Unions on the official interpretation of part three of Article 21 of the Labor Code of Ukraine (case on the interpretation of the term «legislation»)] : rishennia Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy vid 09.07.1998 r. № 12-rp/98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v012p710-98/conv#Text> (data zvernennia: 20.03.2022) [in Ukrainian].

18. Skorobohaty, M. Nabolila tema! St. 130 KUPAP [The topic hurt! Article 130 of the Code of Administrative Offenses]. URL: https://www.facebook.com/groups/radaadvokativ/posts/2571587802942774/?comment_id=2571641246270763 (data zvernennia: 19.03.2022) [in Ukrainian].

19. Kratkaja instrukcija po jekspluatacii Drager 6810 [Brief instruction manual Drager 6810]. URL: <http://www.ostanovkam.net/index.php/on-lajn-spravochnik/104-drager-6810-manual> (data zvernennia: 22.03.2022) [in Russian].

Veslov Mykola,

Doctor of Law, Associate Professor

(Donetsk State University of Internal Affairs, Kryvyi Rih)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3963-2764>

Nesterenko Oleksii,

PhD

(Ingulets District Court of Kryvyi Rih, Dnipropetrovsk Region)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9893-6936>

Maslianko Serhii,

Postgraduate Student

(Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1956-117X>

**PROBLEMS OF LEGAL CERTAINTY IN CONSIDERATION BY THE COURTS
OF CASES ON ADMINISTRATIVE OFFENSES RELATED TO THE DRIVING
OF VEHICLES AND MATERIALS**

A judge is obliged to consider and decide court cases fairly, impartially and in a timely manner in accordance with the law, in compliance with the principles and rules of procedure. But does the current legislation, in particular those legal acts and norms (in their entirety) that regulate administrative and legal relations, create a clear idea of its unambiguous interpretation and consistent law enforcement? The article focuses on certain problems of legal certainty and uniform interpretation of the basic concepts ("driving a vehicle", "driver" or "person driving a vehicle", "indicator of intoxication"), the correct understanding of which is of fundamental importance for effective and lawful

consideration by courts of cases of administrative offenses related to driving under the influence of alcohol. It is stated that the gaps in the Ukrainian legislation do not completely correlate with the principle of legal certainty, which significantly complicates the objectivity of the legal qualification of the actions of a person driving a vehicle in a state (or with signs) of alcohol intoxication. It is concluded that the judge's decision to apply an administrative sanction under the relevant part of Article 130 of the Code of Administrative Offenses of Ukraine in case of proof of driving any person who has reached the age of administrative liability for a vehicle under the influence of alcohol is quite justified and lawful, if this condition was established by a police officer in accordance with the statutory test procedure using special technical means (gas analyzers) approved for use in Ukraine, if the digital concentration of alcohol in the air exhaled by such a person (using a transfer factor) is greater than 0.242 ppm blood alcohol. Of course, examples of the imperfection of legal regulation of individual administrative legal relations are many, but it is difficult to analyze them within one scientific article. Even those aspects that, in our opinion, it was found out in this study, do not exhaust all controversial issues arising during the registration of materials and consideration of the case on administrative offenses provided by Article 130 of the Code of Administrative Offenses of Ukraine.

Key words: *administrative offense; proceedings; driving a vehicle; state of intoxication; driver; person driving the vehicle.*

Надіслано до редколегії 27.03.2022
Рекомендовано до публікації 10.04.2022